

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

hinc oritur, quod studiōsa verecundia non solum vitia fugiat, sed (vt idem S. Thomas dicit) eorum signa, & quidquid speciem habet aliquam peccati, iuxta Apostoli consilium, dicentis: *b. ab omni specie mala abstinete vos: nā non solum vera culpa, sed quæ talis videtur, infamiam adfert & confusionē inter homines: quam vult Deus quod in nobis erit, s̄dlicet fugere.* Suadet etiam Sapiens: *c. curam habere de bono nomine hoc enim (inquit) magis permanebit tibi, quam mille thesauri preciosi.* qua tamen sententia non id intendit, vt præcipua nostra cura sit, procurare bonum nomen & famam: hæc enim esset vanitas & ambitio humana; sed vt procuremus studiosè viuere corā Deo & hominibus; ex hoc enim sequitur bonū nomē; detestemur autem vitam turpē, quæ obscurat ac defecdat bonā famam. Hanc curam in se recipit virtus sanctæ VERECUNDIÆ: cuius excellentias breuiter insinuabimus, acceptas ex ijs, quæ de ea dicunt SS. Ambrosius & Bernardus, in quibus ea valde emittit.

§. 1.

SANC TUS hic Christianæ verecundiæ affectus (vs ait S. Ambrosius) est primum fundamentum temperantiæ, & omnium virtutum illam comitantium. Quare qui nouam vitam incipere meditatur, statim debet verecundiæ fundamēta aperire, quæ est familiaris amica animæ tranquillæ, fugit contumeliam, detestatur leuitatē, diligit moderatiōnē, seruat honestatē, & studet verā pulchritudinem obtinere. Cuius ratio est, quod qui erubescit de omnino, quod est aut videtur turpe, facile extrahit ex corde suo terram & arenā vitiorum; & aperit fundamenta, in quibus possit virtutum saxa collocare; & quæ iam collocata sunt, facile conseruat, horrore & timore turpitudinis & foeditatis illa destruentis. Et quoniā maiorem horrorem & pudorē habet de turpitudine luxuriosa: ita est fidelior custos Castitatis, qua comite hæc virtus est securior, vt apparet in a. *Joseph*, & b. *Susanna*, qui nō habuerunt potentem suæ puritatis custodiam, quā sanctam eius comitē Verecundiā: quia plus timebant veram infamiam ex admissa culpa sequituram; quàm quæ eis superuenit ex eo, quod ipsis imponeretur, illam admisisse. Studioſa enim verecundia non tanti facit detrimentum infamiz, quanti culpam eam promerentem: ed quod nihil aded ignominiosum reparet, arque ipsum peccatum: cuius ignominiam, vt fugiat, potē offert iacturam pallij, libertatis, & vitæ ipsius: tolerando paupertatem, infamem, diuturnum carcerem, & mortem ignominiosam, ne verecundiam amittat, aut eius instinctum calcet. Ex quo apparet, quam excellens & potens sit laudabilis huius affectus vis, & quam tremendum culpæ horrorem imprimat. siquidem sufficit horror ipse ad timores rerum valde terribilium, quas mundus tantopere timet, superandos; conculcando illos omnes, vt culpæ turpitudinem euadat.

S. n. vterius adhuc progreditur laudabilis huius affectus excellentia. ed

quod

Verecundia
fugit vitia
& signa vi-
tiorum.

2. 2. q. 144.

a. 4. ad 2.

b. 1. Thess. 5.

27.

c. Eccl. 41. 15

Studiosè vi-

uere coram

Deo conari

debemus.

Lib. 1. Offi. c.

17. 18. & 19.

L.

Ca. 43.

Verecundia

fundamen-

tum temper-

antia.

Verecundia

fidelis cus-

todiam cu-

stos.

a. Gen. 37.

b. Dan. 13.

Cap. 8.

*Verecundia
virtutum
reparator.*

c Luc. 18. 13

*Oratio pec
catoris quò
plus habet
verecundia
eò plus obli
uet gratia
Homil. 33. in
Euangel.
d Luc. 7. 38.*

3.

*Verecunda
indicijs se
prodit.*

c Cap. 1. 8.

*Serm. 40. in
Cant.
f. Can. 1. 10.*

*S Bern. 42.
in Cantica.
Tom. 1.
Tract. 3. c. 9*

4.

*Verecundia
facis iustum
cū laudatur
erubescere.*

quòd non solū sit fundamentum virtutū, sed etiam arūdem reparator. Nō
si ex nostra debilitate in culpas aliquas labimur: sancta verecundia viā
bis aperit ad pœnitentiā, vt de admissis doleamus; datq; orationi vim & ef
ficacitatē, vt earū veniam à Deo impetremus; ac proinde, vt gratiam nobis
restituat cum virtutibus illis, quas per peccata destruxeramus. c. *Publicanus*.
(ait S. Ambrosius) cum tēta verecundia orabat, vt oculos nollet lenare ad eum
quem verecundia exaltabat plus quàm Pharisæum: cū hunc præsumptio
arrogātia abijceret. Oratio enim peccatoris ob suas culpas erubescētis, et
plus habet verecundiæ, eò plus obtinet gratiæ. Neque minùs potentem
efficacē in hoc se ostendit hæc virtus, quā in prædictis: tantum enim ad
culparū admissarum horrorem, vt quæ eas per pœnitentiā deleat, nullā
meat infamiā, quòd S. Gregorius in d. *Magdalena* valde perpēdit, dicēs: quā
flere, & inter epulas non erubuit: nam quia semetipsam grauiter erubescē
bat intus, nihil esse credidit, quòd verecundaret foris. Quòd ipsam etiā
uertimus in multis fueret tibus pœnitentibus; qui, quòd valde illos pudet
ob turpitudinem suarum; culparum: vt ab eis liberentur, nullā timent in
miam, quæ euenire illis possit ex earum confessione; non solum quæ sit
cultē, sed si opus esset, etiam publicē. nullam enim infamiā maiorem
cant, quàm quòd coram Deo eam promereantur.

Ex quo etiam alia oritur Christianæ verecundiæ præstantia: quòd
tim indicijs se ipsam prodat, dū reprehendimur de aliquibus vitijs ac def
ctibus, quæ in nobis notātur manifestat enim interiorē erubescētis colo
ribus ad genas prodeuntibus: qui multò amplius spiritum exornāt, quā
opus; eumq; reddūt Deo & hominibus gratū. Quòd benè confirmat id, quò
euenit spōsæ cū ab spōso suo reprehēderetur ob audaciā, dixit enim: c. *si
noras te o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum, & pas
hedos tuos iuxta tabernacula Pastorum*, qua reprehensione ad eò timida & vero
cūda māsit, vt, teste S. Bernardo, rubicūda euaserit valde, faciesq; tota accē
qui color ad eò fuit eius dilecto gratus, vt statim eā laudauerit, dicēs: *f. pulch
sum genæ tuæ, sicut turturis*, volēs insinuare, quòd quemadmodū turtur, prius
socio amisso, sola permanet, gemitu ostēdens pœnā, quæ ex eius absentia af
ficatur: Ita anima, quæ ob reprehensionē suæ culpæ, timet absentia, & irā De
lui: verecūdia, & coloribus genarū suarū confusione & pœnā manifestat, quæ
p̄pterea afficitur: & hac ratione pulchrior euadit in oculis diuini sui spōsi
cui summè placet; quòd, qui reprehēditur, respōdeat mōsuetē, ac quiescat ve
recūdē, obediāt modeste, & cōfiteatur humiliter, vt in alio loco exposuim.

SED non ad eò mirum est, quòd verecundia colores ad faciē educat cū la
stus de suis defectibus reprehenditur: sed illud magis mirū, quòd idē faciat,
cū laudatur ob suas virtutes. Quia nō multū est, quòd erubescat audlēs suās

cul

culpas, quæ secum adferunt infamiam; sed magnū quid procul dubio est, quod erubescat, auditis suis virtutibus, quæ sunt honore dignæ. Sed id facit humilitas, quæ ad utrumque vitur filia sua verecundia ideò; non solū confunditur ob culpā, quæ audit, & agnoscit, sed etiam erubescit, cum suas audit laudes: quia timet periculū ac damnum, quod ex eis sibi potest præuenire. Et præterea ipse non inuenit intra se rem aliquā propriā laude dignā, sed potius cōfusionem: nā bonū, quod in se sentit, Deo totū tribuit; sibi autē soli, quod est malū. Ac propterea in eodē libro Canticorū, ut supra dicebamus; cū spūs laudaret sponsam, inter alias eius laudes hanc inserit: *sicut fragmen mali punici, ita genatua absq; eo, quod intrinsecus latet, volēs significare, spōsam nō ostendere verecundia exteriūs, quod interiūs, & in corde vacua esset virtutibus: nā potius plenā esse, sicut malū punicum plenū est granis cum stupendo ordine & pulchritudine: sed quod omnes exornaret humilitate interna & verecundia externa eas conferuaret.* Eum in modum quo Ruth cum suas laudes à Booz audiuit, hæc ait: *secidit in faciem sua dicens: vnde michi hoc ut inueniam gratiam ante oculos tuos, quasi erubesceret, quod laudaretur, nihil in se aduertens laude dignum.*

Ex quo etiam fit, ut humilis verecundia vereat, & virtutes suas in publicū producere, acceptare dignitates, & videre se in occasionibus authoritatis & amplitudinis alicuius cōstitutā. Quāvis quod illa magis laborat sicut malū punicum, pulcherrima virtutū & gratiarū suarū grana occultare: eodē Deus magis illa manifestat & ided nō dixit, esse similitē integro malo punico, sed secto: quod parte aliquā ostendit eius, quod intus habet. Tales fuerunt i Moyses & Jeremias, quos cū Deus elegisset ad gubernandum populum Israël, diuiniūq; ipsius verbum ei prædicandum; se humiliter exculabant: erubescerent sancto quodam timore aggrediendi egregia aded facinora; quamuis diuina gratia ea poterāt benè prestare: sed hic ipse illorū timor ad tāta officia & dignitates, aperuit eos esse dignos officio & munere, quod illis Deus iniūgebat.

Et ut semel summam huius virtutis præstantiam referamus eam (ait S. Ambrosius) aperuisse: Virginem Sacratissimam cum summa congruentia promeritam fuisse supremam matris Dei dignitatem, quam illi Angelus annunciabat. In cuius præsentia sancto quodam pauore turbata est, videns prope se solam virum quendam tantæ elegantia & pulchritudinis. Quæ etsi humilis esset, ob pudorem tamen virginalem nec resalutauit salutantem, nec aliquod responsum dedit: donec necesse fuit, eum interrogare, quomodo mater fieri posset cū promississet se mansuram semper virginem. Quāobrem eminentissimè poruit spiritus Sanctus de eadē dicere, quod eius genatua essent sicut fragmen mali punici absque eo quod intrinsecus latet: fuit enim stupēda virginalis eius verecundia; sed multo adhuc magis prodigiola fuit interior virtutum omnium plenitudo: ob quas promeruit ab ipso Angelo vocari plenā

*Verecundia
confusione
se dignum
putas.*

§ Cant. 4.3.

h Rut. 2.10.
Vide Rich.
super Cant.
c. 4.0.

§
*Verecundia
veretur ac-
cipere digni-
tates.*

i Exod. 3.11.
§ c. 110.
k 1.6.

§
*Verecundia
virginem
Mariam fe-
cit Dei mā-
trem.*

ri plena gratia; ita insinuans, eam instar *malis punicis* ite plenam esse caelestibus illis granis, ut nihil intra eam esset vacuū, sed *osane* plenitudinē habere quam suprema dignitas, ad quam Deus eā elegerat, positulabat; a qua plenitudine splendorēs humilitatis, modestiæ, verecundiæ, & castitatis prodibant.

Serm. ult. in
Cantica.
a Can. 3. 1.

5. 2.
Sed incundum erit audire quæ de hac virtute dicit S. Bernardus, quasi ostendit
Spendio referens quæ hætenus diximus, circa illa sponsæ verba: *in lectulo per noctes quæsiui quem diligit anima mea*: aduerte, inquit, sponsæ verecundiam
qua nescio an quicquam gratius aduerit in moribus hominum queat. Hoc
primū omnium libet quodammodo in manibus sumere: & quasi speciosam
quendam florem decerpere loco, nostrisq; apponere adoleſcētibus. Nō quod
non sit & in proſectiori ætate omni studio retinenda; quæ est certè omni
ornatus ætatum: sed quæ teneræ gratia verecundiæ in teneriori ætate amplius
pulchriusq; eniteat. Quid amabilius verecundo adoleſcentis? quam pulcherrima
hæc, & quam splendida gemma morum in vita & vultu adoleſcentis? quam pulcherrima
vera & minime dubia bonæ nuntia spei, bonæ indolis index? Virga disciplinæ
næ est illi, quæ pudēdis affectibus imminēs, lubricæ ætatis, morus actusq; liberos
ues coercet: comprimat insolentes: quia soror continentiæ est. Nullū autem
manifestū indicium columbinæ simplicitatis: & ideo etiam testis innocentiæ
Lāpas est pudicæ mentis iugiter lucens; ut nil in ea turpe vel indecorum
fidere attendet, quod nō illa illic prodat. Ita expunctrix malorū; & propugnatrix
gnatrix puritatis innata: specialis gloria cōscientiæ: & famæ cultos, vitæ
cus, virtutis sedes, virtutum primitiæ, naturæ laus; & insigne totius honestatis
Rubor ipse genarū, quæ forē inuexerit pudor, quantiū gratiæ & decoris ful-
fulo afferre vultui solet? Vsq; adeo genuinū animi bonum verecundia est
& qui malè agere nō verentur; videri tamen verecundentur, dicente Dom-
no. *b. omnis, qui malè agit, odit lucē.* Sed & qui dormiunt, nocte dormiunt; & qui
ebrii sūt nocte ebrii sūt: opera nimirū tenebrarū & digna latebris, tenebris
occultantes. Interest tamen, quod occulta dedecoris, quæ verecundia honestatis
non habere, sed prodere erubescit: sponsæ verecundia omnino non operatur
sed exspuit, sed propellit. Idcirco ait Sapiens: *c. est confusio adducens peccatum.*
Et est confusio adducens gloriam: Et gratiam. Quærit sponsa verbum verecundiæ
quidem: quia in lectulo: quia per noctes: sed hæc verecundia habet gloriam
non peccatum. quærit hoc ad purificationem conscientiæ: quærit ad testi-
monium, ut possit dicere: *d. Gloria mea hæc est: testimonium conscientiæ meæ.*
lectulo meo per noctes quæsiui quem diligit anima mea. Verecundia tibi, si aduerit
& loco signatur & tēpore. Quid tam amicū verecundo animo, quam secretum?
tum? Porro secretū & nox & lectulus habet. Deniq; orate volētes, in lectulo
intrare cubiculū: utiq; secreti gratia. Id quidē ad cautelā, ne corā orātib; homi-

humana